

บทที่ 2

ความเป็นมาของหลักกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของส.ป.ป.ลาว

2.1 ความเป็นมาของหลักกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญา ปี ค.ศ.1990

จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์กฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กฎหมายลาวได้รับอิทธิพลมาจากพวกมอญ ซึ่งได้แผ่อิทธิพลปกครองดินแดนแห่งนี้ก่อนศตวรรษที่ 4 และพวกมอญได้คัดเลือกเอาแนวคำสอนมาจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของพราหมณ์ ในประเทศอินเดียเริ่มจากรัชกาลสมัยพระเจ้าฟ้ารุ่งมหาราช ปี ค.ศ.1349 เป็นกษัตริย์ลาวองค์แรกที่ได้รวมแผ่นดินล้านช้างให้เป็นหนึ่งเดียวและพระองค์ได้นำเอาพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในดินแดนแห่งนี้ หลังจากนั้นวิถีชีวิตของคนก็มีความผูกพันกับคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นหลักปฏิบัติสืบต่อกันมาด้วยความเคารพในพระธรรมคำสอนทำให้พระมหากษัตริย์ ผู้ทรงอำนาจสูงสุดนำเอาคำสอนต่าง ๆ จากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของพราหมณ์และคำสอนทางพุทธศาสนาเข้ามาปรับใช้เป็นกฎบังคับเพื่อใช้เป็นหลักการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งมีคำสอนบางข้อความกล่าวไว้ว่า ปานาติบาตร ห้ามฆ่ามนุษย์ ห้ามขโมยทรัพย์สินของบุคคลอื่น เป็นต้น และมีข้อความกล่าวไว้ในหลักการปฏิบัติราชการที่ชนชั้นปกครองต้องประพฤติต่อสามัญชน ดังได้กำหนดไว้ในกฎหมายโบราณลาวบทที่ 2 ว่า “เจ้าทั้งหลายให้รักษาเมือง อย่ามีการฆ่าคนใจ อหนึ่ง อย่าได้ฆ่าฟันกัน แม้ว่าข้อยฆ่าคนผิดก็ดี เสนาและลูกค้าผิดก็ดี ตนอย่าได้ฆ่าฟันเสีย ให้ผู้อื่นพิจารณาดูก่อน เป็นโทษอันหนัก จึงตามเหตุแห่งมัน โทษไม่หนักอย่าฆ่า ให้ใส่คอกขังไว้สมโทษแล้วปล่อยมันไปหางาน ทรัพย์สินจึงเกิดมาในแผ่นดิน เมื่อมีคน ทรัพย์สินจึงมี”¹ จากในพระธรรมคำสอนนั้น ยังเห็นบางอย่างยังปรากฏอยู่ในสังคมลาวมาถึงปัจจุบัน เช่น เป็นการกระทำความเสียหายไม่มาก จะเห็นว่ามี การตกลงประนีประนอมยอมความกันอยู่ทั่วไปในสังคมลาว

นับตั้งแต่ ปี ค.ศ.1975 กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรใน ส.ป.ป.ลาว ยังไม่ค่อยปรากฏ ส่วนมากจะเป็นไปตามจารีตประเพณีของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติหรือเคย

---

¹ กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ส.ป.ป.ลาว, ประวัติศาสตร์ลาว, (เวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ, ปี ค.ศ.2000), น.122-135 อ้างใน วิชัย ศรีหาปัญญา, “การแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาในกรณีการหย่าโดยคำพิพากษาของศาล”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547).

เคารพนับถือกันมา และได้ยึดถือสิ่งดังกล่าวอันเป็นสิ่งที่ถูกต้องและปฏิบัติตามกันมาหลังส.ป.ป.ลาวได้รับเอกราช เป็นระยะเวลาที่ ส.ป.ป.ลาว ได้กำหนดแผนงาน หรือวางแผนงานต่างๆ โดยเฉพาะการเอาใจใส่ในการสร้างหรือกำหนดกฎหมายเพื่อคุ้มครองรัฐ คุ้มครองสังคม คุ้มครองเศรษฐกิจ ด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย แต่ก็มีปัญหาค่อนข้างมาก อันเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆในการร่างหรือการออกกฎหมายและสภาวะของประเทศที่เพิ่งหลุดพ้นจากการเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจยังปลุกตให้เห็นร่องรอยของบาดแผลสงคราม ไม่ว่าทางด้านทรัพย์สิน ชีวิตจิตใจของประชาชนลาว เห็นได้จากพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของส.ป.ป.ลาวที่ยังไม่เข้มแข็ง ระดับการศึกษาของประชาชนยังต่ำ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการใช้หลักกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ดำเนินไปตามระดับสภาพและเงื่อนไขจริง ซึ่งสิ่งดังกล่าวสามารถกำหนดเป็น 3 ระยะ ระยะละ 10 ปี ดังนี้

1. ระยะที่หนึ่ง เริ่มตั้งแต่ ปี ค.ศ.1975 ถึงปี ค.ศ.1985 ได้สร้างสภาประชาชนสูงสุดขึ้น และแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ 1.สภาประชาชนขั้นบ้าน(หมู่บ้าน) 2.สภาประชาชนขั้นเมือง (อำเภอ) และ 3. สภาประชาชนขั้นแขวง (จังหวัด) หรือขั้นสูงสุด ซึ่งหน้าที่ของสภาประชาชนขั้นต่างๆ เป็นตัวแทนเพื่อความสามัคคี ความเข้าใจของชาติเป็นสำคัญ แต่ยังไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับนิติบัญญัติเท่าใด และสภาประชาชนสูงสุดนั้นได้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ได้มีการรับรองเอกาฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐมนตรี ของส.ป.ป.ลาว ฉบับเลขที่ 100/ส.ป.ส.ลงวันที่ 30/07/1978 เป็นกฎหมายว่าด้วยรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 01/80 ส.ป.ส.ลงวันที่ 10/08/1982 ซึ่งได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐมนตรีและวิธีการทำงานของรัฐบาล การทำงานระยะนี้ได้ใช้เพียงระเบียบการและมติคำสั่งของรัฐมนตรีเป็นส่วนมาก ต่อมาจึงเริ่มเตรียมร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับหน่วยงานของตน เพื่อตอบสนองตามความต้องการของสังคม โดยเฉพาะเป็นหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรม ที่ได้เตรียมแผนพัฒนาระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตยุติธรรม

2. ระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่ ปี ค.ศ.1986 ถึงปี ค.ศ.1996 ส.ป.ป.ลาว ได้มีนโยบายเปิดกว้างความสัมพันธ์และการร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจกับนานาประเทศ ได้ปรับพื้นฐานเศรษฐกิจและเข้าใจถึงเศรษฐกิจหลายภาคส่วน ได้วางแผนทาง นโยบาย และมติคำสั่ง มาเป็นการคุ้มครองรัฐ คุ้มครองสังคม คุ้มครองเศรษฐกิจ ด้วยรัฐธรรมนูญและระเบียบกฎหมายมากขึ้นในปี ค.ศ.1988 ได้เลือกตั้งผู้แทนสภาประชาชนสูงสุดครั้งที่ 2 แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นอำเภอ (จังหวัด) ชั้นกำแพงนคร และชั้นสภาประชาชนสูงสุด

เนื่องจากบทเรียนที่ได้จากการปรึกษาหารือ รวบรวมมาได้จากการดำเนินการแก้ไข ค้นคว้าในกองประชุมสภาประชาชนสูงสุดครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการ

ร่างกฎหมายและออกกฎหมายมากขึ้น และในงานที่เกี่ยวกับนิติบัญญัติก็มีมากขึ้น และเป็นเงื่อนไขทำให้สภาประชาชนสูงสุดได้รับรองเอากฎหมายที่เป็นพื้นฐานในขอบเขตยุติธรรม และขอบเขตเศรษฐกิจ และกฎหมายอื่นๆหลายฉบับ ซึ่งในการวางกฎหมายออกใช้นั้นเห็นว่ากฎหมายมีเป็นฉบับๆและไม่ได้เป็นประมวลกฎหมายที่ได้แยกแยะให้เห็นเป็นระบบ เช่น กฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันนอกสัญญาฉบับเลขที่ 08/90 ส.ป.ส.ลงวันที่ 29/11/1990 กฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ ฉบับเลขที่ 01/90/ ส.ป.ส.ลงวันที่ 27/06/1990 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว ฉบับเลขที่ 07/90 ส.ป.ส.ลงวันที่ 29/11/1990 กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งฉบับเลขที่ 02/ส.พ.ช.ลงวันที่ 17/05/2004 กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา ฉบับเลขที่ 08/90 ส.พ.ช. ลงวันที่ 15/05/2004 เป็นต้น

3. ระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.1997 ถึงปัจจุบัน เป็นระยะการประชุมของสภาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 สภาแห่งชาติได้รับรองเอากฎหมายอีกหลายฉบับ รวมแล้วมีกฎหมายออกใช้และประกาศใช้มากกว่า 50 ฉบับ เห็นได้ในทุกขอบเขตที่รัฐคุ้มครอง และยังมีความคิดปรับปรุงกฎหมายเดิมที่มีอยู่แล้วนั้นให้สอดคล้องกับการเมืองในระยะใหม่

ตามที่ได้กล่าวมานั้น เห็นได้ว่าการร่างกฎหมายระยะที่ผ่านมา เป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่ง ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลในการสร้างกฎหมาย หลังการมีรัฐธรรมนูญ ปี ค.ศ. 1991 ถึงปี ค.ศ. 1996 ได้ดำเนินต่อในการร่างกฎหมายอย่างเป็นระบบ มีวิธีและขั้นตอนดีขึ้น มอบให้กระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่ในการร่างกฎหมายขององค์การอื่นที่ส่งให้ ตามการแจ้งของสำนักงานนายกรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 05/น.ย. ลงวันที่ 19 กรกฎาคม ปี ค.ศ.1996 โดยจากการได้รับการมอบหมายดังกล่าว นั้น หน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมได้สมทบกับภาคส่วนต่างๆ ทำหน้าที่ร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งในปี ค.ศ. 1996 การร่างกฎหมายและได้จัดพิมพ์เผยแพร่ยังมีจำนวนจำกัดและยังไม่เพียงพอตามความต้องการและเพื่อให้ได้ตามความต้องการของงาน ในการร่างกฎหมายให้ได้มากขึ้นหรือให้ถูกต้องตามวิธี ถูกต้องตามขั้นตอน มีคุณภาพ และเป็นระบบนั้น ในปี ค.ศ. 2003 รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมได้ตั้งหน่วยงานขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ท่านบุญล้อม บวนดาวเรือง ท่านเกตู่แก้ว ลาดชะครองเมือง ท่าน อินทปัญญา เขียววงพระจันทร์ และท่านสมเพียงแก้ววิเศษ ตามข้อตกลงเลขที่ 316/ก.ย.ลงวันที่ 25/11/2003 รับผิดชอบค้นคว้าหนังสือ คู่มือเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย

การปรับเปลี่ยนครั้งนี้ ได้นำเอาแนวความคิดของพรรคประชาชนลาว ซึ่งตามดำรัสของประธานประเทศแห่ง ส.ป.ป.ลาว เลขที่ 02/ส.ป.ป. ลงวันที่ 20/10/2003 และในปี ค.ศ.2004 ภายใต้การชี้แนะของรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม ที่เห็นประวัติความเป็นมาของการร่างกฎหมายของประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส โดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศส เห็นขั้นตอนวิธีการในการร่างกฎหมาย

ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบค้นคว้าและปรับปรุงกฎหมายได้สืบต่อ ค้นคว้า เรียบเรียง และรวบรวมกฎหมายที่มีอยู่นั้นคืนมา ส่วนเนื้อในหรือเนื้อหายังคงเหมือนเดิม และได้แปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญที่มหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา เพื่อประกอบความคิดเห็น² ในปี ค.ศ. 2005 รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมได้แต่งตั้งพนักงานเป็นคณะรับผิดชอบค้นคว้าและปรับปรุงหนังสือคู่มือคือ ท่านณรงฤทธิ์ นราสิง ตามข้อตกลงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ฉบับเลขที่ 49/น.ย.ลงวันที่ 11/03/2005 เพื่อค้นคว้า ปรับปรุงหนังสือ โดยอิงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา และความคิดเห็นของหลายท่านที่มีประสบการณ์ในการกำหนดหรือร่างรูปแบบของกฎหมายอยู่ใน ส.ป.ป.ลาว

สิ่งต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้มีความคิดเห็นหรือความรู้สึกร่วมกันจากรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม ท่านคำอ้วน บุญผา ได้มีความคิดเห็นต่อการกำหนดรูปแบบของกฎหมายต่างๆที่อยู่ใน ส.ป.ป.ลาว มีกฎหมายหลายฉบับที่ได้นำออกมาใช้ ซึ่งกฎหมายต่าง ๆ นั้นคือกฎหมายว่าด้วย ข้อผูกพันในสัญญา กฎหมายข้อผูกพันนอกสัญญา กฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ กฎหมายครอบครัว และกฎหมายอื่นๆ³ ด้วยความคิดเห็นดังกล่าว มีเนื้อหาว่าเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ และเป็นที่ยอ้างอิงให้ฝ่ายค้นคว้าร่างกฎหมายหรือการกำหนดรูปแบบของกฎหมาย ซึ่งเป็นประโยชน์อันสำคัญมาก ต่อนักวิชาการนำมาค้นคว้ากฎหมายหรือมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อปัญหากฎหมายและการร่างรูปแบบกฎหมาย ซึ่งได้มีทัศนะของพรรคประชาชนลาว ที่ได้เห็นประวัติความเป็นมาในการร่างหรือการกำหนดรูปแบบกฎหมายอยู่ ส.ป.ป.ลาว ในระยะที่ผ่านมานั้น โดยเห็นจากกฎหมายของฝรั่งเศส และบรรดาประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ ได้เห็นวิธีการ เทคนิค และขั้นตอนของการร่างกฎหมายหรือการบัญญัติกฎหมาย⁴ ในการเขียนบทรายงานเกี่ยวกับการร่างรูปแบบกฎหมาย ซึ่ง

---

² ก่อนหน้านี้ในการกำหนดรูปแบบของกฎหมายใน ส.ป.ป.ลาว ได้ทำขึ้นเป็นฉบับๆ แยกกันอยู่ตามลักษณะของกฎหมายนั้นๆ ยังไม่เป็นระบบและยังไม่ได้รวบรวมเอาไว้ด้วยกัน ทำให้ไม่สะดวกในการใช้

³ ปัจจุบันกฎหมายใน ส.ป.ป.ลาว มีการรวบรวมเอาไว้อยู่ด้วยกันอย่างเป็นระบบ มีความสะดวกในการใช้ ในการศึกษาค้นคว้าได้ง่ายกว่าเดิม เช่น กฎหมายว่าด้วยมรดก กฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญา กฎหมายข้อผูกพันนอกสัญญา กฎหมายว่าด้วยกรรมสิทธิ์ กฎหมายครอบครัวและกฎหมายอื่นๆ ไว้ในเล่มเดียวกัน

⁴ วิธีการ เทคนิค และขั้นตอนของการร่างกฎหมายในปัจจุบันเห็นได้ในการจัดเป็นภาค เป็นหมวด เป็นมาตรา เป็นวรรค เป็นตอน เป็นระบบ มีระเบียบ ดูเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

ส่วนหนึ่งได้เห็นจากการไปดูงานได้ส่งพนักงานของกระทรวงยุติธรรมจำนวนหนึ่งไปฝึกอบรมในปี ค.ศ. 1995 และปี ค.ศ. 1996 ที่มหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา โดยการได้ทุนช่วยเหลือสำหรับการพัฒนากฎหมายของ ส.ป.ป.ลาว จากโครงการขององค์การสหประชาชาติประจำอยู่ที่ ส.ป.ป.ลาว ตามหนังสือฉบับเลขที่ 02/ ส.ป.ป.ลาว ลงวันที่ 20/01/2003⁵

2.2 โครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของ ส.ป.ป.ลาว

ปี ค.ศ. 1861 ฝรั่งเศสเข้ามาปกครองลาว ได้มีการบัญญัติกฎหมายบังคับใช้ในรูปแบบประมวล คือประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายการค้า ประมวลกฎหมายแพ่ง และประมวลกฎหมายพิจารณาความแพ่ง ซึ่งบรรดากฎหมายเหล่านั้นได้ถูกประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1927 นับว่าเป็นกฎหมายที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของลาว ที่ได้จัดทำเป็นประมวล เป็นกฎหมายที่ได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายฝรั่งเศส ในกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่ง ปี ค.ศ. 1927 ปรากฏมีกฎหมายสัญญารวมอยู่ด้วย ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักทั่วไปของสัญญา องค์ประกอบต่าง ๆ ของสัญญาหรือองค์ประกอบของสัญญาและหลักการปฏิบัติสัญญา⁶

ประมวลกฎหมายแพ่งของลาว ปี ค.ศ. 1927 มีการแก้ไข 6 ครั้งและครั้งสุดท้ายเมื่อปี ค.ศ. 1965 ในการแก้ไขแต่ละครั้งไม่ได้แก้ไขในส่วนที่เป็นหลักการของสัญญา⁷

ประมวลกฎหมายแพ่ง ปี ค.ศ. 1965 ได้ถูกยกเลิกเมื่อ ปี ค.ศ. 1975 เนื่องจากประเทศลาวได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองจากระบบราชาเป็นระบบประชาธิปไตยประชาชน ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1975 ถึงปี ค.ศ. 1989 เป็นช่วงที่รัฐบาลบริหารประเทศโดยอาศัยแนวทางนโยบายที่มีการประกาศใช้ มติ คำสั่งที่เป็นลักษณะกฎหมายเป็นข้ออ้างอิงในการพิจารณาคดี พอถึงปี ค.ศ. 1990 สภาประชาชนสูงสุดจึงได้มีมติรับรองและประกาศใช้กฎหมายหลายฉบับ หนึ่งใน

⁵ หนังสือคู่มือ, ในการสร้างกฎหมายและนิติกรรม, (กระทรวงยุติธรรมของ ส.ป.ป.ลาว, ปี ค.ศ. 2005), น. 1-5.

⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งของลาว ปี ค.ศ. 1927

⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งของลาว บัญญัติว่า “สัญญาถือเป็นข้อตกลงของสองฝ่ายที่ต้องปฏิบัติสิทธิและหน้าที่ต่อกัน” ปี ค.ศ. 1927

จำนวนกฎหมายเหล่านั้นก็มีกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาปี ค.ศ.1990 ได้ถูกประกาศใช้ นับแต่นั้นมาถึงปัจจุบัน⁸

โครงสร้างพื้นฐานของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาหรือหลักกฎหมายว่าด้วยสัญญาของส.ป.ป.ลาวฉบับเลขที่ 02/90ลงวันที่ 27 /06 /ปี ค.ศ.1990 ยังมีอิทธิพลของกฎหมายสัญญาฝรั่งเศส และได้ปรากฏให้เห็นบางบทบัญญัติมีกฎหมายเช่นเดียวกันที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายแพ่งของลาว ฉบับปี ค.ศ.1927 เช่นหลักเรื่อง purpose of contracts ในมาตรา 8 และหลักเรื่อง basis for the contract ในมาตรา 9 ของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของ ส.ป.ป.ลาว ของไทยบัญญัติไว้ในมาตรา 149 และ 150 ฉะนั้นอาจถือได้ว่ากฎหมายของลาวมีพื้นฐานมาจากกฎหมายฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังมีปรากฏให้เห็นเกี่ยวกับหลักเรื่อง “เงื่อนไขของสัญญา” หรือองค์ประกอบของสัญญาที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของ ส.ป.ป.ลาว มาตรา 5 ที่กำหนดเงื่อนไขไว้ 5 ประการ ซึ่งคล้ายคลึงกับบทบัญญัติประมวลกฎหมายฝรั่งเศสที่กำหนดไว้ในมาตรา 1108 หนึ่งในบทบัญญัติในบางมาตราของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของ ส.ป.ป.ลาว มีการวางหลักการเพื่อให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงหรือจารีตประเพณีของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติหรือเคารพนับถือกันมาของลาวเอาไว้ด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1 วรรค 2 ได้เอาแนวทางหรือแนวความคิดของพรรคประชาชนลาวมาบัญญัติเป็นกฎหมายไว้ด้วย กฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของ ส.ป.ป.ลาว กฎหมายฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ภาค มีทั้งหมด 17 หมวด 65 มาตรา คือ ภาคที่ 1 วางหลักของกฎหมายสัญญาทั่วไปและภาคที่ 2 ว่าด้วยสัญญาเฉพาะเรื่อง ดังมีรายละเอียดดังนี้

ภาคที่ 1.ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไปและประกอบด้วย 7 หมวด

หมวดที่ 1 หลักการทั่วไปมี 2 มาตรา มาตรา 1 หน้าที่ของสัญญา มาตรา 2 ภาคส่วนที่เข้าร่วมในสัญญา

หมวดที่ 2 เงื่อนไขและเนื้อหาของสัญญามี 10 มาตรา (มาตรา 3-12) มาตรา 3 คู่สัญญา มาตรา 4 ประเภทของสัญญา มาตรา 5 เงื่อนไขของสัญญา มาตรา 6 ความสมัครใจของคู่สัญญา มาตรา 7 ความสามารถทางด้านการประพฤติของคู่สัญญา มาตรา 8 วัตถุประสงค์ของ

---

⁸ วิชัย ศรีหาปัญญา, “การแบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาในกรณีการหย่าโดยคำพิพากษาของศาล”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), น.13.

สัญญา มาตรา 9 เหตุผลของสัญญา มาตรา 10 รูปแบบของสัญญา มาตรา 11 เนื้อหาของสัญญา และมาตรา 12 การเสนอและการตอบรับสัญญา

หมวดที่ 3 สัญญาเป็นโมฆะ มี 5 มาตรา (มาตรา 13-17) มาตรา 13 สัญญาที่เป็นโมฆะ มาตรา 14 สัญญาที่เป็นโมฆะไม่เด็ดขาด และเด็ดขาด มาตรา 15 สัญญาที่เป็นโมฆะทั้งหมดหรือบางส่วน มาตรา 16 การขบออกล้างสัญญาที่เป็นโมฆะและมาตรา 17 ผลของสัญญาที่เป็นโมฆะ

หมวดที่ 4 การปฏิบัติตามสัญญา มี 6 มาตรา (มาตรา 18-23) มาตรา 18 หลักการของการปฏิบัติตามสัญญา มาตรา 19 กำหนดเวลาของการปฏิบัติตามสัญญา มาตรา 20 สถานที่ปฏิบัติตามสัญญา มาตรา 21 การชำระหนี้ มาตรา 22 การแจ้งข้อยุ่งยากในการปฏิบัติตามสัญญา และมาตรา 23 ผลบังคับของสัญญาต่อบุคคลอื่น

หมวดที่ 5 มาตรการรับประกันการปฏิบัติตามสัญญา มี 8 มาตรา (มาตรา 24 -31) มาตรา 24 การรับประกันการปฏิบัติตามสัญญา มาตรา 25 การจำนอง มาตรา 26 รูปแบบของการจำนองและทรัพย์สินที่เอาไปจำนอง มาตรา 27 สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนองและผู้จำนอง มาตรา 28 บุริมสิทธิในการขดใช้หนี้ มาตรา 29 การค้ำประกันด้วยหลักทรัพย์สิน มาตรา 30 การค้ำประกันด้วยบุคคลหรือนิติบุคคล และมาตรา 31 การปรับไหม

หมวดที่ 6 การเปลี่ยนแปลง การยกเลิกและการสิ้นสุดสัญญา มี 2 มาตรา (มาตรา 32 - 33) มาตรา 32 การเปลี่ยนแปลงและการเลิกสัญญา และมาตรา 33 การสิ้นสุดสัญญา

หมวดที่ 7 การแก้ไขข้อขัดแย้ง มี 3 มาตรา (มาตรา 34 -36) มาตรา 34 วิธีแก้ไขข้อขัดแย้ง มาตรา 35 อายุความในการฟ้องร้อง และมาตรา 36 ผลของการละเมิดสัญญา

ภาคที่ 2. ว่าด้วยประเภทสัญญา มี 10 หมวด (มาตรา 37-65)

หมวดที่ 1 สัญญาซื้อขายและสัญญาแลกเปลี่ยน

หมวดที่ 2 สัญญาขายฝาก

หมวดที่ 3 สัญญากู้ยืม และสัญญายืมทรัพย์สินไปใช้

หมวดที่ 4 สัญญาเช่าทรัพย์สิน

หมวดที่ 5 สัญญาฝาก

หมวดที่ 6 สัญญามอบหมาย

หมวดที่ 7 สัญญาบริการ

หมวดที่ 8 สัญญารับเหมาก่อสร้าง

หมวดที่ 9 สัญญาขนส่ง

หมวดที่ 10 สัญญาหุ้นส่วน
 กฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาทั้ง 2 ภาคที่กล่าวมานี้รวมทั้งหมดมี 17 หมวดและ
 มี 65 มาตรา

**ตารางเปรียบเทียบบางมาตราของกฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญาของส.ป.ป.ลาว-
 กฎหมายสัญญาของฝรั่งเศสที่คล้ายคลึงกัน⁹**

ลำดับ	เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาของมาตรากฎหมาย	กฎหมายลาว มาตรา	กฎหมายฝรั่งเศส มาตรา
1	คู่สัญญา (Contracting Parties and Parties to a Contract)	3	1101
2	ประเภทของสัญญา (Types of Contracts)	4	1101, 1102, 1103
3	เงื่อนไขอันก่อให้เกิดความมีผลแห่งสัญญา (Conditions of Contracts)	5	1108
4	ความยินยอมหรือความสมัครใจในการเข้าร่วมของคู่สัญญา (Voluntary Act of Contracting Parties)	6	1111, 1112, 1113, 1116, 1118
6	ความสามารถของคู่สัญญา (Capacity to Act)	7	1123, 1125
7	เหตุผลของสัญญา (Basis for the Contract)	9	1131, 1132, 1133

⁹ The French Civil Code, Revised Edition by Henry Cachard, B.A; Paris The Lecram Press, 26 Rue D'hautpoul, 1930.